

حمید حاج اسماعیلی کارشناس بازار کار:

پیشنهاد وزیر کار استیصال دولت را نشان می‌داد

سازمان جهانی کار مذاکره سه جانبه نماینده کارگران، کارفرمایان و دولت را ملاک تعیین دستمزد کارگر می‌داند اما وزیر کار پیشنهاد داده تا دولت این کار را به مجلس بسپارد. حمید حاج اسماعیلی، کارشناس بازار کار در گفت‌وگو با «میهن» به نقد این موضوع پرداخته و گفته این حرف استیصال دولت و وزارت کار را نشان داده است.

پیشنهاد وزیر کار در خصوص تعیین دستمزد کارگران توسط پارلمان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

وزیر کار اظهارات غیرقانونی و غیرقابل قبولی را مطرح می‌کند. او در زمانی چنین مباحثی را مطرح کرد که هنوز جلسات شورایی کار در حال برگزاری بود و دولت برخلاف رویه‌های معمول و قانون اجازه نداده بود جلسات مقدماتی دستمزد طبق شرایط قانونی و استاندارد جهانی در کشور برگزار شود. براساس منطق و عرف جهانی معمولاً مذاکرات تعیین دستمزد خیلی زود و از چند ماه قبل بین گروه‌های کارگری و کارفرمایی آغاز می‌شود و دولت نیز به تناسب از طریق کارشناسان، نخبگان و نمایندگان خود در این جلسات حضور پیدا می‌کند. دستمزد کارگر یک موضوع ملی است که با معیشت مردم مرتبط است و تأمین آن وظیفه اصلی دولت‌هاست. دبیرخانه شورایی کار باید شرایط را برای حضور کارگران، کارفرمایان و نخبگان فراهم کند اما متأسفانه وزارت کار از آن دریغ می‌کند و اجازه حضور آنان را نمی‌دهد.

اگر به خاطر داشته باشید از اوایل نیمه دوم سال گذشته، کارگران درخواست‌های متعدد و مکرری را به وزارت کار و شورایی کار دادند که جلسات فوق‌العاده به دلیل افزایش تورم و فشار بر خانواده‌های آنان برگزار شود تا دستمزد مورد بازنگری قرار گیرد و یا حمایت‌هایی به صورت نقدی و غیرنقدی برای کارگران در نظر گرفته شود اما متأسفانه وزارت کار و شخص وزیر کار دریغ کردند و اجازه این کار را ندادند و هرگز حاضر نشدند چنین موضوعاتی را در دستور کار قرار دهند.

این نشان می‌دهد که شورایی کار ملک طلق دولت است، خودشان آن را اداره می‌کنند و کار کارشناسی و حق رای کارگران و کارفرمایان در آنجا برای دولت ارزشی ندارد؛ که این خلاف قانون کار و ماهیت شورایی کار و اصل سه جانبه‌گرایی به‌عنوان یک اصل بین‌المللی است.

وزیر کار با این پیشنهاد به دنبال چه بود؟

وقتی دولت اجازه اعمال حق رای کارگر و کارفرما و اعمال کار کارشناسی متناسب با شاخص‌های اقتصادی، نرخ تورم، سبب معیشت و فقر را نمی‌دهد، باز ممکن است وزیر هرگونه اظهارنظر غیرقانونی دیگری را نیز بیان کند. در این شرایط انتظار دولت این بود رقم مشخصی را که از قبل برای کارگران در نظر گرفته بود، مطرح کند و کارگران بدون چون و چرا از آن تبعیت کنند که قطعاً این اتفاق نخواهد افتاد. این رفتار را دولت سال‌های سال است به شکل‌های مختلف با کارگران انجام داده و این وضعیت بحرانی و فقر گسترده را ایجاد کرده است و نتایج منفی آن را شاهد هستیم.

پیشنهاد وزیر کار آن هم در کوران جلسات در حقیقت انفعال وزارت کار و استیصال دولت درباره دستمزد

کارگران را نشان می‌داد و نشان داد دولت هیچ برنامه منطقی برای شنیدن حرف‌های کارگران و اعتقادی به مذاکرات تعیین دستمزد ندارد و همچنین صبر و تحمل لازم را برای ورود به جلسات و شنیدن بحث‌های کارگران و کارفرمایان ندارد. اظهارات وزیر نشان از سردرگمی دولت و فرار و فرافکنی از مباحث تعیین دستمزد کارگران بود. بنده بلافاصله بعد از تعیین دستمزد در شورایی کار با یکی از نمایندگان اصلی کارفرمایان صحبت کردم که ایشان به صراحت گفت

ما آمادگی این را داشتیم که دستمزدی به مراتب بیشتر از این رقم را برای کارگران تصویب کنیم. آقای آهنی‌ها در مصاحبه‌های خود گفتند که ما آمادگی این را داشتیم که حداقل دستمزد را تا میزان نرخ تورم افزایش دهیم که به نظر من دولت مانع این کار است و دقیقاً برخلاف اصل سه جانبه‌گرایی در شورایی کار رفتار می‌کند. دولت مانع افزایش دستمزد و واقعی شدن دستمزد کارگران در کشور است. اینکه چه هدفی از این کار را دنبال می‌کند نیاز به کارشناسی دارد اما اقدامات و رفتارهای دولت در سال گذشته علیه کارگران و ضد منافع آنان و منافع ملی بود و در واقع دولت اعتنایی به حقوق کارگران در کشور ندارد. بدتر از آن را در حرف‌های وزیر کار در روزهای بعد تصویب دستمزد دیدیم که گفتند ما معدل نرخ تورم در پایان سال گذشته، نرخ تورم نقطه به نقطه و نرخ تورم پیش‌بینی را گرفتیم و آن را ملاک برای تعیین دستمزد قرار دادیم؛ حُب کجای قانون چنین چیزی را گفته است؟ اصولاً این حرف‌ها غیرمنطقی و غیرفنی است و هیچ اقتصاددانی چنین اظهاراتی را تایید نمی‌کند. آقای وزیر به این کارها تسلط ندارند و با این اقدامات و اظهارات نشان داد که شایستگی حضور در وزارت کار را ندارند. مگر نرخ تورم معدل دارد؟ قانون در این موارد صراحت دارد؛ اول اینکه افزایش دستمزد وظیفه و تکلیف دولت است و در عین حال ماده ۴۱ قانون کار از نرخ تورم و سبب معیشت گفته که هیچ‌وقت دولت به این شرایط عمل نکرده است. دولت در واقع پنهانکاری می‌کند و آمار و ارقام را تحریف و وارونه می‌کند تا بتواند دستمزد کارگران را سرکوب کند.

در این شرایط کارگران چه باید بکنند؟

من فکر می‌کنم که کلید حل مشکل کارگران در دست خودشان است. تجربه نشان داده که دولت در این سال‌ها نه تنها کمکی نکرده بلکه علاوه بر نقش کارفرمایی که در جلسات شورایی کار برای خود قائل است، به‌هیچ‌وجه اجازه اظهارنظر و اعمال نظر دیگر گروه‌ها را نمی‌دهد که خلاف قانون و وظایف دولت است. اقدامی که نماینده کارگران انجام دادند و جلسه را ترک کردند درستی بود چراکه یک رفتار صنفی است. آنها که فکر می‌کنند این رفتار خلاف قانون است، با مسائل صنفی کارگران و استانداردهای بین‌المللی آشنایی ندارند. سازمان‌های بین‌المللی کار اینگونه رفتارها را برای کارگران پیش‌بینی کرده و یک عرف جهانی است. من فکر می‌کنم نمایندگان کارگری کار درستی انجام دادند که مصوبه دستمزد را امضا نکردند چون دستمزد در شرایطی می‌تواند منطقی و قابل اجرا باشد که نمایندگان کارگری قانع شده باشند. این مصوبه تحمیلی بود و به درستی امضا نشد. گام دومی که به گروه‌های کارگری توصیه می‌کنم این است که تشکیل‌های کارگری و کانون‌های بازنشستگی که در مسئله دستمزد تأثیرگذار هستند، بیانیه و مخالفت رسمی خود را به صورت نهادی اعلام کنند. گام سوم نیز رجوع به ظرفیت اجتماعی کارگران و بازنشستگان در کشور است. اینها حقوق مسلم کارگری است که در دنیا به رسمیت شناخته شده و سازمان جهانی کار ابزار چانه‌زنی کارگران را تعریف کرده است.

اما با همه اینها روز گذشته (سه‌شنبه) وزیر کار بخشناه دستمزد ۱۴۰۳ را ابلاغ کرد و کار از کار گذشته است...

مسیر مطالبه‌گری کارگران هیچ‌گاه بسته نیست. ما از اینگونه رفتارها از دولت زیاد دیده‌ایم و ممکن است خیلی از گروه‌ها و طبقات اجتماعی به آن معترض باشند پس این حق کارگران است که همچنان چانه‌زنی و مطالبه‌گری کنند. من فکر می‌کنم این مسیر می‌تواند ادامه پیدا کند و کارگران حق دارند گام‌های بعدی را برای افزایش قدرت چانه‌زنی و استیفای حقوق خود بردارند.

سرمایه‌گذاری فولادی‌ها در انتقال آب

شرکت‌های فولادی بیش از ۲۵ هزار میلیارد تومان در پروژه انتقال آب خلیج فارس سرمایه‌گذاری کرده‌اند و این طرح تاکنون اثرات زیست‌محیطی نداشته است. به گزارش اکونگار، نصرت خوش‌نیاز، مدیرعامل شرکت مهندسی توسعه آب آسیا گفت: تا خردادماه سال آینده تمام اهدافی که در سال ۱۳۹۲ برای این پروژه دیده شده بود، یعنی تولید روزانه ۴۰۰ هزار مترمکعب آب شیرین و انتقال سالانه ۱۳۰ میلیون مترمکعب آب محقق می‌شود. بعد از این، متناسب با طرح توسعه‌ای، پروژه به باز توسعه پیدا خواهد کرد و برنامه‌ریزی شده با کلنگ‌زنی پروژه‌های بعدی تا سه یا چهار سال آینده ظرفیت تولید روزانه آب شیرین به ۶۰۰ هزار تن برسد. در حال حاضر هم روزانه ۸۰ تا ۱۰۰ هزار مترمکعب آب شیرین از این پروژه در روز به صنایع منتقل می‌شود. البته ظرفیت کل انتقال ۲۰۰ هزار تن است که ۲۵ تا ۲۶ هزار تن به شهرستان خمیر و ۸۰ تا ۱۰۰ هزار تن به صنایع بالادستی منتقل می‌شود.

بیمه‌نامه با پنج برابر قیمت

تعلیق نامحدود بیمه سبز راننده‌های ایرانی از ابتدای سال ۲۰۲۴ میلادی سبب شده رانندگان ایرانی مجبور شوند بیمه‌نامه را با حدود پنج برابر قیمت واقعی از واسطه‌های ترک یا بلغارستانی بخرند. فاطمه قنبرزاده، نایب رئیس کمیسیون حمل‌ونقل، ترانزیت و لجستیک اتاق ایران در گفت‌وگو با ایلنا از تداوم تعلیق اعطای بیمه سبز به رانندگان ماشین‌های سنگین و حامل بارهای تجاری ایران خبر داد و گفت: رانندگانی که وظیفه حمل کالاهای تجاری ایران را در کشورهای مختلف دارند در صورت وقوع خسارت به واسطه بیمه سبز می‌توانند خسارت خود را در کشور محل وقوع حادثه دریافت یا پرداخت کنند و در صورتی که راننده‌ای بیمه سبز که بیمه‌نامه‌ای بین‌المللی است را نداشته باشد اجازه عبور و مرور در کشورها را ندارد. قنبرزاده همچنین از مشکل دیگری در حمل کالاهای تجاری ایران یاد کرد و گفت: کشورهای اروپایی به رانندگان ایرانی برای حمل کالا به این کشورها ویزا نمی‌دهند.

یک ممنوعیت صادراتی

تجارت و بازار براساس عرضه و تقاضا است. عملکرد باید به گونه‌ای باشد تا تجارت براساس ممنوعیت شورای ملی نخود و عضو هیئت‌مدیره انجمن حبوبات ایران درباره ممنوعیت صادرات نخود به مهر گفت: حبوبات شامل گروه کالایی انواع لوبیابها، عدس، نخود، لپه باقلا و... می‌شود. انجمن هم براساس تولیدات داخل و میزان مصرف کشور اگر محصولات به اندازه سرانه مصرف نباشد با واردات کمبودها جبران می‌شود. بنابراین دولت حق دارد این ممنوعیت صادرات را اعمال کند؛ اگر چه ما مخالف هر نوع ممنوعیت صادراتی هستیم. او افزود: اگر کشوری محصولی دارد که در بازار داخل قیمت ارزان‌تری دارد اما در صادرات و بازار جهانی قیمت بالاتری دارد، باید صادر شود تا از بیشتری وارد کشور شود. سال‌ها ممنوعیت صادرات گروه حبوبات وجود داشته تنها محصولی که ممنوعیت نداشت نخود بود که با پیگیری بسیار انجام شده بود.